

REISVACCINATIES EN BIJWERKINGEN

Als je op reis gaat, kan het verstandig zijn om je van te voren te laten vaccineren tegen de infectieziekten die er in het land van bestemming zijn. Gebruik je medicijnen die de afweer onderdrukken? Dan worden sommige vaccinaties afgeraden. Bespreek reisvaccinaties daarom tijdig met je arts.

Voor een vakantie, zakenreis, familiebezoek of een andere reis naar het buitenland heb je soms reisvaccinaties nodig. Voorbeelden van ziekten waar op reis vaak tegen wordt gevaccineerd, zijn: hepatitis, gele koorts, difterie, tetanus en polio (DTP), buiktyfus en hondsdolheid (rabiës). Welke vaccinaties je precies krijgt, is afhankelijk van de bestemming, de duur en type van je reis en je medische voorgeschiedenis. Het kan even duren voordat het lichaam een goede afweer heeft opgebouwd na vaccinatie. Daarom zijn voor sommige vaccins meerdere dosissen nodig. Voor een passend advies is het dus raadzaam om op tijd je reisplannen te bespreken met de reumatoloog.

Veel voorkomende bijwerkingen reisvaccinaties

Net als bij alle andere vaccinaties kunnen er bijwerkingen optreden. Veel voorkomende klachten zijn koorts, hoofdpijn, niet lekker voelen, spierpijn en reacties op de prikplaats. Reacties op de prikplek, zoals roodheid, pijn of zwelling, ontstaan meestal binnen 48 uur na vaccinatie. Koorts, hoofdpijn, spierpijn en niet lekker voelen zijn voorbeelden van systemische reacties. Deze ontstaan soms wat later. De meeste bijwerkingen zijn mild en verdwijnen na enkele dagen vanzelf.

Geïnactiveerde vaccins

Veel reizigersvaccins zijn geïnactiveerde vaccins. In deze vaccins zitten dode virussen of bacteriën. Mensen met reuma mogen geïnactiveerde vaccins krijgen. Enkele voorbeelden van geïnactiveerde reizigersvaccins zijn vaccins tegen

- Difterie, tetanus en polio (DTP). Difterie kan zorgen voor schade aan luchtwegen, hartspier en zenuwstelsel. Tetanus kan extreme spierkrampen geven. Bij polio-infectie worden verlamingsverschijnselen gezien. Het vaccin tegen DTP geeft bijwerkingen zoals stijve arm (waarin prik is gezet), pijn op de prikplek, griepachtige klachten en vermoeidheid.
- Hepatitis A en B. Hepatitis A en hepatitis B zijn besmettelijke leverziekten. Voor een goede bescherming heb je meerdere prikken nodig. Er is ook een combinatievaccin tegen hepatitis A en B. Bijwerkingen van de hepatitisvaccins zijn reacties op de prikplek, hoofdpijn, vermoeidheid en andere griepachtige klachten.
- Rabiës. Rabiës staat beter bekend als hondsdolheid. Het is een ernstige infectie van de hersenen, veroorzaakt door een virus. Je kunt dit virus krijgen door een beet, lik, of krab van een besmet dier. Bijwerkingen van het rabiësvaccin zijn bijvoorbeeld hoofdpijn, reacties op de prikplek, spierpijn, opgezwollen lymfeklieren, misselijkheid en andere maag-darmklachten.

Levend verzwakte vaccins

In tegenstelling tot geïnactiveerde vaccins die veilig zijn voor mensen met reuma, worden levend verzwakte vaccins meestal afgeraden. In levend verzwakte vaccins zitten sterk afgezwakte virusdeeltjes. Doordat ze zo zwak zijn, kunnen ze geen ernstige ziekte meer veroorzaken. Levend verzwakte vaccins veroorzaken wel een lichte infectie. Hierdoor zijn ze vaak niet geschikt voor mensen met een verminderde afweer (door medicatie).

Er worden onder andere levend verzwakte vaccins gebruikt tegen gele koorts, bof, mazelen en rode hond (BMR), buiktyfus en tuberculose. Bespreek vaccinaties altijd met je reumatoloog.

Geen vaccinatie, en dan?

Tegen sommige infectieziekten die je op reis kunt tegenkomen, zijn er geen vaccins. Medicijnen kunnen je soms wel beschermen tegen bepaalde infectieziekten. Malaria is hier een voorbeeld van. Malaria is een infectieziekte veroorzaakt door malariaparasieten die bij een muggenbeet het lichaam binnenkomen. Malaria is goed te voorkomen met mugwerende maatregelen. Denk hierbij aan bedekkende kleding, DEET en een muskietennet. Als je naar de (sub)tropen gaat, worden er soms ook malariatabletten voorgeschreven om te voorkomen dat je malaria krijgt. Het kan bijvoorbeeld gaan om mefloquin of proguanil in combinatie met atovaquon. Deze middelen hebben ook verschillende bijwerkingen waaronder slapeloosheid, verlies van eetlust, hoofdpijn, misselijkheid en maag-darmklachten. Er zijn ook infectieziekten waartegen geen vaccins of medicijnen zijn. Andere voorzorgsmaatregelen kunnen echter wel helpen om een infectie te voorkomen. Bij infecties die door muggen worden overgedragen op de mens, zoals bij zikavirus, West-Nijl virus of Chikungunya, kunnen mugwerende maatregelen helpen. Voor andere infectieziekten is het met name belangrijk om het contact met besmette mensen en dieren te beperken.

Priya Somar en Tessa Smit werken bij Bijwerkingencentrum Lareb

Bijwerkingencentrum Lareb is het meld- en kenniscentrum voor bijwerkingen van medicijnen, vaccins en gezondheidsproducten, ook rondom de zwangerschap. Kijk op lareb.nl voor meer informatie over bijwerkingen.

PRIYA SOMAR EN TESSA SMIT

